

ת"פ 30518/10 - פרקליטות מחוז מרכז - פלילי נגד ניר הרוש

בית משפט השלום ברחוות

ת"פ 20-10-30518 פרקליטות מחוז מרכז - פלילי נ' הרוש
תיק חיזוני: 52731/2019
בפני כבוד השופט קרון וקסלר
מאשימה פרקליטות מחוז מרכז - פלילי
נגד ניר הרוש
נאשם

החלטה

לפני בקשה להפניה הנאשם לבית המשפט הכהילתי, חרף התנגדות המאשימה.

רקע עובדתי

ביום 08.10.2020 הוגש נגד הנאשם כתב אישום אוחז חמשה אישומים, המיחס לו עבירות התחזותcadm אחר לפי סעיף 441 (רישא) בחוק העונשין, תשל"ז (להלן: חוק העונשין); קבלת דבר במרמה בנסיבות מהימנות, לפי סעיף 415 (סיפה) בחוק העונשין; זיווג מסמך בכונה לקבל דבר בנסיבות מהימנות, לפי סעיף 418 (סיפה) בחוק העונשין; ניסיון לקבל דבר במרמה בנסיבות מהימנות, לפי סעיפים 418 (סיפה) ו- 25 בחוק העונשין; קבלת דבר במרמה, לפי סעיף 415 (רישא) לחוק העונשין; ושימוש במסמך מזויף, לפי סעיפים 420 ו- 418(סיפה) בחוק העונשין.

בהתאם לאמור בכתב האישום, המתלוון הינו אזרח ישראלי אשר במועדים הרלוונטיים התקgorר מגורי קבוע בפיליפינים. עבור לכתב האישום זיהה הנאשם או מי מטעמו את תעודת הזהות של המתלוון ובהמשך לכך התזהה בשמו וקיבלה במרמה כספים וכרטיסים חיוב מגופים שונים ורכש מוצרים במרמה, הכל כמפורט להלן.

על פי האישום הראשוני, בחודש דצמבר 2018 זיהה הנאשם או מי מטעמו תלושי שכר של "מנופי אבי" ותדייסי חשבוןעו"ש של בנק מזרחי טפחות הנושאים את שמו של המתלוון. בהמשך לכך קיבל אישור לפתיחת חשבון באמצעות המסמכים המזוהים ואז זיהה את חתימת המתלוון והזמן ללא ידיעתו או הסכמתו כרטיס אשראי ופנקס שיקים הנושאים את שם המתלוון. החל מאותו יום, במספר מועדים, ביצע הנאשם משיכות מזומנים, רכש מطبع זר בסניף דואר ישראל, ביצע עסקאות שונות בסכום כולל של 106,263 ₪ וכן ניסה לבצע עסקאות נוספות שלא צלחו, תוך שימוש בכרטיסים האשראי שנופק לו ובאפליקציית הבנק.

על פי האישום השני, במהלך חודש דצמבר 2018 פנה הנאשם או מי מטעמו לחברה העוסקת בתיווך מתן הלואאות האשראי לאנשים פרטיים. הנאשם התזהה למטלון, בקש הלואה ובהמשך לכך אושרה לו הלואה בסך 48,000 ₪ בריבית 10%. למים ההלוואה הזמנה עבור הנאשם שני כרטיסי אשראי של חברת "לאומי קارد". עם קבלת

הכרטיסים פנה הנאשם לחברת "לאומי קارد" תוך שהזדהה בשם המטלון וביקש לזרז את מתן הלוואה. בעקבות מצג השווה הועברו לידי הנאשם בהמשך אותו יום כספי הלוואה. הנאשם משך את הכספי בהזדמנויות שונות כמפורט באישום הראשון ולא שילם לחברת את עמלת התווך חurf ניסיונותיה לצור עמו קשר.

על פי האישום השלישי, בתאריך 17.12.2018 רכש הנאשם תוך שהוא מתחזה למטלון שני מכשירי טלפון סלולריים מסוג XRophone בערך 10,118 ₪.

על פי האישום הרביעי, בהמשך אותו יום רכש הנאשם בחנות אחרת 3 מכשירי טלפון סלולריים מסוג XRophone בערך 14,300 ₪, תוך הצגת תעודה זההות המזופית. לצורךiminון התשלום נטל הלוואה מחברת "מיןין ישיר" לאחר שהזדהה בשם המטלון. מספר ימים לאחר מכן, בשתי הזדמנויות, ניסה הנאשם לקחת הלוואות נוספות מחברת "מיןין ישיר", אולם העסקה לא אושרה.

על פי האישום החמישי, בתאריך 19.12.2018 ניסה הנאשם או מי מטעמו לקחת הלוואה בערך 18,000 ₪ דרך חברת "ישראלרט", תוך שזיף תדייס חשבון ע"ש הנושא את שמו של המטלון ופרטיו חשבון בנק שפתח על שמו והציג לחברת האשראי את המסמך המזוייף ביצירוף תעודה זההות המזופית של המטלון. במקביל לטיפול בבקשת הלוואה פנה הנאשם לחברה "ישראלרט" וביקש להנפיק על שם המטלון כרטיס אשראי בעל שיוך לקבוצת "רמי לו". מספר ימים לאחר מכן הגיע הנאשם לתחנת דלק לצורך קבלת הכרטיס ומסמכיו הלוואה ובנסיבות אלה נעצר בידי המשטרה.

ביום 28.11.2021, לאחר דיון שנערך שלא לפרטוקול, הפנה בית המשפט את הנאשם לשירות המבחן לצורך בדיקת התאמת ראשונית לבית המשפט הכהילתי.

תשקير מיום 27.2.2022 סקר את קורותיו של הנאשם: הנאשם תאר יולדות תקינה ללא אירועים חריגים. לדבריו הרקע לחשdotות המזוהים לו הוא חובות לשוק האפור סביר עסקים עצמאיים שקרסו והפערתו על ידי גורמים ערבייניים לשם החזר החוב. ביום נמצא בהליך הסדר חובות של חදלות פירעון לצורך שיקומו הכלכלית ואני קשור לאותם גורמים. שירות המבחן תרשם שה הנאשם ניסה להציג תדמית עצמית חיובית ונורמטטיבית, התקשה להציג על קשיים בחיי הדורשים תכנית שיקום הוליסטית או על דפוסי התנהגות הדורשים שינוי על מנת להימנע מהתנהלות עוברת חוק. הנאשם תאר דאגה מעונש מסר הצפוי לו אם לא ישתלב בהליך שיקומי והביע מוטיבציה להליך כזה על מנת להעמיק במעשהיו ובדפוסיו בתחום המרמה והתעבורה.

על אף הערכה כי ההליך הכהילתי עשוי להיות מסגרת מלאה, מפקחת ומדרבתת להליך שיקום וכן להפחיתת הסיכון במצבו, לא המליץ שירות המבחן על השתלבותו של הנאשם בבית המשפט הכהילתי מהטעם שבאותה עת עמד הנאשם לרצות עונש מסר בעבודות שירות למשך שישה חודשים בגין עבירות תעבורה ולפיכך לא יתפנה להליך שיקום כולני.

בהמשך לכך, ביום 3.4.2022 הציגו הצדדים הסדר טיעון. הנאשם הוודה והורשע בעובדות כתוב אישום מתוקן והופנה לשירות המבחן לצורך קבלת תשקير, אשר יתיחס, בין היתר, לעתירת הגנה להarcת מסר על תנאי בן 4 חודשים התלווי ועומד נגדו. לא גובשה הסכמה לעניין העונש.

עמוד 2

פסקיר מיום 13.11.2022 סקר בהרחבת את קורוטיו של הנאשם. בשיחה עדכנית שנערכה עמו הודה הנאשם בביצוע העבירות אם כי טען שביצעו אותו בלית ברירה נוכח חובות שצבר בשוק האפור ודרישתם של גורמים עבריניים להם חב כספים, אשר לוו באזומים על חייו וח'י משפחתו, כי יבצע את העבירות לשם כסוי החוב. הנאשם התקשה להציג על דפוסי מרמה אצלו אולם הביע נוכנות להשתלב בטיפול. כמו כן הביע חשש כי מסרר יביא לפגיעה משמעותית במצבו וביכולתו להמשיך בהליך השינוי והשיקום שהחל לאחרונה.

שירות המבחן התרשם מהנאם מתפקיד באופן רציף ופועל להסדרת החובות. לצד זאת, ניכר שמדובר ומצער את חלקו בביצוע עבירות, הוא נעדר מערכות תמייה על רקע קשר מרכיב עם משפחתו ובמצביו לחץ עלול להגביר את הגבולות והערכיהם על פיהם מתאר שמתנהל בדרך כלל. נוכח עמדתו של הנאשם ומאחר שטרם סיים את עבודות השירות, נמנע שירות המבחן מבחינה נוספת של התאמת הנאשם להליך בית המשפט הפלילי וביקש את דחיתת הדיון על מנת להפנוו לקבוצה טיפולית.

בפסקיר מיום 26.3.2023 עדכן שירות המבחן שהנאם השתתף בסדנה חד יומית להכנה לטיפול, נמצא מתאים להשתלב בקבוצה בתחום המרמה והשתלב בה בראשית חודש מרץ. הנאשם פעיל בקבוצה, משתף בפתוחות וניכר שימושו להיעזר בהליך הטיפול. הנאשם סיים את ריצוי עבודות השירות, עובד באופן סדיר, מתמודד עם חובות כספיים ונעזר בסיוו המשפטי בהליך ההסדר של חובותיו.

nocach סיום עבודות השירות ועל רקע צרכים טיפולים במספר תחומים - הכספי, תחום התעבורה, בתחום המרמה וכן בערכות יחסים, סבר שירות המבחן שיש מקום לשcool בשנית את הפניו של הנאשם לבית המשפט הפלילי ולחלופין בิกש את דחיתת הדיון על מנת להרמק בבחינת יכולתו של הנאשם להוירם מההlixir הטיפולי.

בתאריך 2.4.2023 התקיים דיון בפני כב' השופטת דיבון סgal. ב"כ הנאשם חזרה על בקשתה להפנות את הנאשם לבית המשפט הפלילי, נוכח האמור בתסקיר וסיום עבודות השירות ואילו ב"כ המאשימה התנגדה לבקשתה תוך שהפניה לתחום שנלווה למשעי הנאשם, סכום המרמה הגבוה וביצוע המעשים בעוד שמאסר על תנאי מרחק מעלה בראשו. עוד טענה צינה, כי כתוב האישום הוגש בשנת 2020 ומאז לא השתלב הנאשם בכל הליך טיפול.

לאחר ששמע את טענות הצדדים מצא בית המשפט לאפשר דחיה נוספת לבחון את העמקתו של הנאשם בטיפול, טרם החלטה באשר לאפשרות העברתו לבית המשפט הפלילי.

ביום 15.6.2023 פנה שירות המבחן לבית המשפט בבקשתה לדחיתת הגשת התסקיר לחודש נובמבר, שכן לא עלה בידיו להיפגש עם הנאשם פעם נוספת ולפיכך אין בידיו להציג תמונה מלאה ביחס להליך הטיפול.

nocach האמור, הורייתי על דחיתת מועד הטיעונים לעונש ליום 26.11.23. לבקשת הצדדים קיימת דיון נוסף בבקשתה ביום 10.9.23 על מנת שניית לתת בה החלטה עוד עובר למועד הטיעונים לעונש.

ב"כ הנאשם סומכת ידיה על עמדתו העקבות של שירות המבחן, אשר מצא את הנאשם מתאים לבית המשפט החקילתי. הפנתה לחולף הזמן המשמעותי מאז העירות, لكن שכתב האישום תוקן כך שמיוחסת לנאים עבירה אחת של פשע-קבלת דבר במרמה בנסיבות חמירות, ואילו יתר העירות הן עבירות עוון. עוד ביקשה להתחשב בכך שה הנאשם נטל אחוריות מהרגע הראשון וביקש לאפשר לו לתקן את דרכיו. הטעימה כי עמדת המאשימה למסר בפועל, חומרת העירות ואף קיומו של מסר על תנאי אינם אמורים לשמש בגין נגף בדרכו של הנאשם, אלא נփוך הוא- בית המשפט החקילתי נועד דווקא לאלה המואשימים בעבירות חמורות יחסית, הצפויים למסר בפועל על מנת למנוע עברינות חוזרת באמצעות פיקוח הדוק והליך טיפול כוללי.

ב"כ המאשימה הפנה לדברי ההסביר להצעת החוק הנוגעת להסדרת פעולתם של בתי המשפט החקילתיים, עמד על אופיו של ההליך החקילתי, אשר דורש שיתוף פעולה של התביעה והתחייבות שלא לעונש מסר בפועל אם הנאשם ישלים בהצלחה את ההליך הטיפולי. הבahir כי כל מקרה נבחן לגופו ואין למאשימה עד מהה עקרונית בכך העברת תיקי מרמה להליך בבית המשפט החקילתי, אולם בעניינו של הנאשם, נוכח ריבוי עבירות המרמה שביצעו, היקפן והתחום שנלווה אליהם ובפרט כשהם מעשי בוצעו חרף קיומו של מסר על תנאי, לא תסכים המאשימה להסתפק בעונש קל יותר. עוד טען, כי לא הוציאו צרכים מיוחדים של הנאשם המצדיקים הפניאתו של הנאשם לבית המשפט החקילתי וניכר כי יש לצרכיו מענה בהליך השיקומי שעובר במסגרת שירות השירות המבחן.

דין

מטרת ההליך בבית המשפט החקילתי, כפי שהוגדרה במסגרת תיקון מס' 92 בחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, סעיף 222א להוראת השעה היא "להביא לשיקום הנאשם בקהילה ולסייע בטיפול בעבירות שברקע ביצוע העבירה בפיקוח הדוק של בית משפט קהילתי כתחליף למסר בפועל, אם הנאשם סיים בהצלחה את ההליך, ובשתיות פעולה של בעלי התפקידים בהליך הפלילי ובקהילה".

על תכלית החוק עמד בית המשפט העליון בראע"פ 26/23 ניקולאי ז'יכין נ' מדינת ישראל (31.1.2023): "בשנתיים האחרונות פועלם בתי משפט קהילתיים, אשר עיקר תכליתם שיקום נאים במסגרת הקהילה, על מנת למנוע פשעה עתידית ולהפחית מועדות (בלועזית רצידיביזם) מטעם הנאים. בתי המשפט החקילתיים פועלם תוך מטרה להשיב נאים אל דרך הישר, לשקםם ולשלבם כאנשים יצרניים אל תוך הקהילה - ומטרה זו מועדת בהליכים אלו, על פני המטרה המסורתי של דיני העונשין שהוא ענישה בהתאם לערך ההלימה. זאת, מפני שנמצא כי הענישה, במקרים המגיעים אל בתי המשפט החקילתיים, אינה מובילה להפחחת הסיכון להישנות העירות, בדומה למcona תפוצה של "דلت מסתובבת", בגדה הנאים מבלה חלק זמן רב ביצוע עבירות וחילק זמן בויצו מסר בגין כך - וחוזר חלילה. מטרת בתי המשפט לספק חלופה לדלת מסתובבת" זו, באמצעות גישה לא-יריבה, בה התביעה והגנה מקדמות יחד את האינטרס הציבורי-קהילתי שהוא מניעת עברינות, הפגעת באיכות חי' הקהילה (להרחבה, ראו: שמואל מלמד "השופט החקילתי" מעשי משפט יד, 221 (2023))."

סעיף 222ד בחוק סדר הדין הפלילי מותווה את התנאים להעברת הדיון ואת השיקולים שעול בית המשפט לשקל,

ובינהם הכרה של הנאשם במעורבותו באירוע, הסכמו לשותף בהליך והסicon שה הנאשם יבצע עבירות נוספות, בשים לב לבעיות שברקע ביצוע העבירה.

אוכליוסית היעד של בתי המשפט הקהילתיים היא אלה המואשמים בעבירות חמורות שבעניהם הודיעה התביעה כי העונש המתאים להם בעטיין של אותן עבירות, לולא ההליך הטיפולי, הוא אסור בפועל ממש ואף לא בעבודות שירות (סעיף 220(א)(6)). הוראה משלימה לתנאי זה נמצאת בסעיף 202(א)(8) הקובע תנאי נוסף ולפיו **"התובע הודיע כי אם הנאשם יעמוד בהצלחה בתוכנית השיקום, הוא לא יבקש מבית המשפט להטיל על הנאשם, אם יורשע, עונש של אסור בפועל"**.

הרציונל לקבלת התביעה בוגע לעמדתה לעונש כבר בשלב המוקדי של ההליך מובא בדברי ההסבר להצעת חוק סדר הדין הפלילי (תיקון מס' 91 והוראת שעה) (בתי משפט קהילתיים), התשפ"ב 2021, שם הובהר, כי עמדה של המאשימה לפיה גם אם יעמוד הנאשם בהצלחה בתוכנית השיקום תעזור למסור בפועל, בין השאר, בשל חומרת העבירה, תרוקן מתוכן את ההליך הקהילתי שכן גזירת עונש שאינו אסור בפועל היא תוצאה מתחייבות מעמידה בהצלחה בתוכנית. על אף האמור, רשיי בית המשפט להורות, מטעמים מיוחדים שיירשמו, כי עניינו של הנאשם היהណון בבית המשפט הקהילתי, גם אם לא התקיימו התנאים האמורים. במקורה בו הועבר התקף חרף התנודות המאשימה, יובא עניינו של הנאשם גם לפני שופט קהילתי שידון בדבר התאמת העניין לדין בבית משפט קהילתי.

בדברי ההסביר הובהר בהקשר זה כי התביעה מביאה לידי ביטוי את עיקרונות ההלימה ואת השיקולים של הגנה על שלום הציבור כמו גם את עמדת נפגע העבירה ושיקולים אלה נשקלים אף הם במסגרת ההחלטה אם להעביר את התקיק לבית המשפט הקהילתי. נוכח המשקל הרב שמיוחס לעמדת התביעה, העברת התקיק בניגוד לעמדתה תעשה רק במקרים יוצאי דופן ומטעמים מיוחדים שיירשמו: **"בין השאר בשל מאפיין השיטופיות והסתמכה של ההליך הקהילתי ושל העבודה המשולבת והמתואמת של צוות בית המשפט, ובכלל זה התובע, ופעילותו של בית המשפט בדרך שאינה אדבורסית"**. מטעם זה קבע המחוקק מגנון בקרה כפולה ובמקרים בהם סבור בית המשפט כי ישנה הצדקה לחרוג מהכלול ולהעביר את התקיק לבית המשפט הקהילתי חרף עמדת התביעה, ניתנת ל התביעה הזדמנויות נוספות להביע את עמדתה במסגרת דין שיערך לפני שופט קהילתי שידון בדבר התאמת העניין לדין בבית משפט קהילתי (סעיף 220(ב)).

לאחר שבחןתי את טענות הצדדים הגעתו לכלל מסקנה כי אין מדובר במקרה חריג ויוצא דופן המצדיק העברת התקיק לבית המשפט הקהילתי בניגוד לעמדת התביעה.

צודקת ב"כ הנאשם כי חומרת העבירה, כשלעצמה, אינה מהווה חסם בפני העברת התקיק להליך בבית המשפט הקהילתי ואף לא קיומו של עבר פלילי או אסור על תנאי שהינו בר או חב הפעלה, שהרי מطبع הדברים נאשמים המועדים לעברייןנות חוזרת הם אלה שכבר הורשו עברה (ראו רע"פ 26/23 לעיל). עם זאת, ועל אף שייתכן שעמדת התביעה תשתנה בסופו של יום, לא ניתן להתעלם מהחצרה לפיה תעמוד על ריצוי אסור בפועל גם אם הנאשם ישלים הליך שיקומי, כך שניהול ההליך בצללה על עמדה זו של התביעה עשוי להרים קשיים על ההליך כולו. יש לציין כי חשיבות עמדת התביעה קיבלה הכרה עוד עובר לחקיקת הוראת השעה, בנוהל הפעלה שעל לפיו פועלו בתי המשפט

הקהילה, לפיו בין יתר אמות המידה שנקבעו יש לחת משקל גם לעמדת הטענה ואף נפסק כי דרך המלך היא לפועל בהסכמה ובשותוף פעולה של הצדדים ואילו רק במקרים חריגים יוננה הנאשם בבית המשפט החקלאי על אף שלא התקיימו כל התנאים המוגדרים בנהול (עפ"ג (ח') 20-09-13435 **האני אלחל' נ' מדינת ישראל** (10.12.2020)).

אשר לתנאי הנוגע לנטיית אחריות, הנאשם אכן הודה בכתב אישום מתווך ונטל אחריות על מעשיו, אולם על הודה זו מעיבה עמדתו בפני שירות המבחן כי ביצע את העבירות בלית ברירה ותחת איומים. בהקשר זה חשוב להעיר כי מהتسקיר מיום 13.11.2022 עולה ששירות המבחן נמנע מלבחן בשנית את התאמת הנאשם להליך החקלאי לא רק בשל ריצוי עובדות השירות אלא גם על רקע עמדותיו הממצערות את חלקו בביצוע העבירות.

אף שנתתי דעתך לשיקון שנש��ף מה הנאשם שוחרר לבצע עבירות הפוגעות ברכושים של אחרים, חרף קיומו של מאסר על תנאי, קשה לומר שמדובר בעברין רצידוויסטי, בשם לב לכך שהעבירות בהן הורשע בוצעו בשנת 2018 ומazel לא הוגשנו כתבי אישום נוספים. גם לדידו של הנאשם גורמי הסיכון להישנות עבירות כבר אינם קיימים, נכון הליך הסדר החובות וניתוק הקשר עם הגורמים השליליים שלשיתו הביאו לביצוע העבירות.

מהتسקירים עולה שה הנאשם מחזיק בתעסוקה יציבה, מלאה על ידי הסיוע המשפטי להסדרת חובותיו במסגרת הליך חדלות פירעון וכן שולב בהליך טיפול בתחום עבירות המרימה בשירות המבחן. במקרים אחרות, נראה כי צריכים זכרים מענה הולם גם במסגרת ההליך הפלילי, בסיווע שירות המבחן, ואין מדובר בנסיבות "יחודיות".

סוף דבר - הבקשה נדחתה.

המציאות תשלח את ההחלטה לצדים ולשירות המבחן.

ניתנה היום, ט' חזון תשפ"ד, 24 אוקטובר 2023, בהעדך
הצדדים.